

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 4

2026

YOSHLAR SIYOSATINI AMALGA OSHIRISHDA ISHTIROKLI BOSHQARUV MODELLARINING IJTIMOYIY-PEDAGOGIK AHAMIYATI

Bo‘ranova Umida Olim qizi

Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi magistranti

Annotatsiya.

Ushbu maqolada yoshlar siyosatini amalga oshirish jarayonida ishtirokli boshqaruv modellarining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda yoshlarni faqat davlat siyosatining obyekti sifatida emas, balki ijtimoiy jarayonlarning faol subyekti, qaror qabul qilish, tashabbus bildirish va loyihalarni amalga oshirishda bevosita ishtirok etuvchi kuch sifatida qarash zarurligi asoslanadi. Maqolada ishtirokli boshqaruvning mohiyati, uning yoshlar ijtimoiy faolligi, fuqarolik mas’uliyati, liderlik salohiyati, kommunikativ madaniyati va jamoaviy hamkorlik ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi o‘rni yoritiladi. Shuningdek, ta’lim muassasalari, mahalla, yoshlar tashkilotlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va raqamli platformalar ishtirokli boshqaruv modelining muhim institutsional maydonlari sifatida tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari yoshlar siyosatining samaradorligi yoshlarning ehtiyojlarini yuqoridan belgilash bilan emas, balki ularning fikri, tashabbusi va ijtimoiy tajribasiga tayangan holda tashkil etilishi bilan bog‘liq ekanini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: yoshlar siyosati, ishtirokli boshqaruv, ijtimoiy loyiha, fuqarolik faolligi, pedagogik mexanizm, yoshlar tashabbusi, ijtimoiy sheriklik.

СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ МОДЕЛЕЙ ПАРТИЦИПАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В РЕАЛИЗАЦИИ МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ

Буранова Умида Олим кизи

магистрант Высшей школы бизнеса и предпринимательства при Кабинете Министров
Республики Узбекистан

Аннотация.

В статье анализируется социально-педагогическое значение моделей партисипативного управления в реализации молодежной политики. Обосновывается необходимость рассмотрения молодежи не только как объекта государственной политики, но и как активного субъекта социальных процессов, непосредственно участвующего в принятии решений, выдвижении инициатив и реализации социальных проектов. В статье раскрываются сущность партисипативного управления, его роль в развитии социальной активности, гражданской ответственности, лидерского потенциала, коммуникативной культуры и навыков коллективного взаимодействия молодежи. Также образовательные учреждения, махалля, молодежные организации, негосударственные некоммерческие организации и цифровые платформы рассматриваются как важные институциональные пространства партисипативной модели управления. Результаты исследования показывают, что эффективность молодежной политики связана не с административным определением потребностей молодежи сверху, а с организацией деятельности на основе их мнения, инициативы и социального опыта.

Ключевые слова: молодежная политика, партисипативное управление, социальный проект, гражданская активность, педагогический механизм, молодежная инициатива, социальное партнерство.

THE SOCIO-PEDAGOGICAL SIGNIFICANCE OF PARTICIPATORY GOVERNANCE MODELS IN THE IMPLEMENTATION OF YOUTH POLICY

Bo‘ranova Umida Olim qizi

Master's student of the Graduate School of Business and Entrepreneurship under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan

Abstract.

This article analyzes the socio-pedagogical significance of participatory governance models in the implementation of youth policy. The study substantiates the need to consider young people not merely as objects of state policy, but as active subjects of social processes who directly participate in decision-making, initiative development, and implementation of social projects. The article reveals the essence of participatory governance and its role in developing youth social activity, civic responsibility, leadership potential, communicative culture, and collaborative skills. Educational institutions, mahalla communities, youth organizations, non-governmental organizations, and digital platforms are also analyzed as important institutional spaces for participatory governance. The findings show that the effectiveness of youth policy depends not on defining youth needs from above, but on organizing policy implementation based on young people's opinions, initiatives, and social experience.

Keywords: youth policy, participatory governance, social project, civic engagement, pedagogical mechanism, youth initiative, social partnership.

Yoshlar siyosati har qanday jamiyatning barqaror rivojlanishi, ijtimoiy yangilanishi va fuqarolik madaniyatini mustahkamlashda muhim strategik yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda yoshlar bilan ishlash faqat ularning ta'lim olishi, bandligi yoki ijtimoiy himoyasini ta'minlash bilan cheklanmaydi, balki ularni jamiyat taraqqiyotida faol ishtirok etuvchi, mustaqil fikrlovchi, mas'uliyatli va tashabbuskor shaxs sifatida shakllantirishni ham nazarda tutadi. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonunida yoshlarga oid davlat siyosati sohasidagi munosabatlarni tartibga solish asosiy maqsad sifatida belgilangan bo'lib, bu sohada davlat, jamiyat va yoshlarning o'zaro hamkorligi alohida ahamiyat kasb etadi.

Bugungi kunda yoshlar siyosatini samarali amalga oshirishda boshqaruvning an'anaviy, buyruqbozlikka asoslangan yoki faqat ma'muriy yondashuvlari yetarli emas. Chunki yoshlarning ehtiyojlari, qadriyatlarini, kommunikatsiya shakllari va ijtimoiy faollik maydonlari keskin o'zgarib bormoqda. Raqamli muhit, ijtimoiy tarmoqlar, volontyorlik harakatlari, startap tashabbuslari, jamoaviy loyihalar va fuqarolik platformalari yoshlarning jamiyat hayotida ishtirok etish shakllarini yangilamoqda. Shu sababli yoshlar siyosatida ishtirokli boshqaruv modellari muhim ahamiyatga ega bo'lib, ular yoshlarning muammolarini faqat tashqi kuzatuv asosida emas, balki ularning bevosita fikri, tajribasi va tashabbuslari orqali aniqlash hamda hal etishga xizmat qiladi. O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini yangi bosqichga olib chiqishga qaratilgan hujjatlarda yoshlar bilan ishlash tizimini takomillashtirish, ularning bandligi, tadbirkorligi, fuqarolik pozitsiyasi va ijtimoiy faolligini kuchaytirish masalalari dolzarb vazifa sifatida belgilangan.

Ishtirokli boshqaruv modeli yoshlarni qaror qabul qilish jarayonlariga jalb etish, ularning takliflarini hisobga olish, ijtimoiy loyihalarni birgalikda rejalashtirish va natijalarni jamoatchilik bilan birga baholashga asoslanadi. Bu yondashuvning pedagogik ahamiyati shundaki, yoshlar ijtimoiy jarayonda passiv kuzatuvchi emas, balki faol tashkilotchi, ijrochi, tahlilchi va baholovchi sifatida shakllanadi. Bunday jarayon yoshlarning ijtimoiy kompetensiyasini, mas'uliyat hissini, tanqidiy fikrlashini, muammoga yechim topish qobiliyatini va jamoaviy muloqot madaniyatini rivojlantiradi. Yevropa Kengashining yoshlar ishtirokiga oid yondashuvlarida ham yoshlarning mahalliy va hududiy darajadagi qarorlar va harakatlarda faol ishtiroki demokratik, inklyuziv va farovon jamiyat qurishning muhim sharti sifatida ko'rsatiladi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundaki, yoshlar siyosatining amaliy samaradorligi ko'p jihatdan yoshlar bilan ishlashda qanday boshqaruv modeli tanlanishiga bog'liq. Agar siyosat faqat yuqoridan pastga yo'naltirilgan ko'rsatmalar asosida amalga oshirilsa, yoshlarning real

ehtiyoblari va tashabbuslari yetarlicha namoyon bo'lmayligi mumkin. Aksincha, ishtirokli boshqaruv modeli yoshlarning o'z hayoti, ta'limi, kasbiy rivojlanishi, mahalla va jamiyatdagi o'rni bo'yicha qarorlar qabul qilishda faol qatnashishini ta'minlaydi. Shu jihatdan, ushbu maqolaning maqsadi yoshlar siyosatini amalga oshirishda ishtirokli boshqaruv modellarining ijtimoiy-pedagogik mazmuni, mexanizmlari va amaliy ahamiyatini ilmiy tahlil qilishdan iborat.

Yoshlar ishtiroki masalasi xalqaro ilmiy adabiyotlarda fuqarolik jamiyati, demokratik boshqaruv, ijtimoiy pedagogika va ta'lim falsafasi bilan bog'liq holda o'rganilgan. S. Arnstein[4] tomonidan ishlab chiqilgan "fuqarolar ishtiroki zinapoyasi" konsepsiyasi ishtirok tushunchasini shunchaki maslahatlashuv yoki axborot berish darajasida emas, balki real vakolat, ta'sir va qaror qabul qilishdagi ulush sifatida talqin etadi. Bu yondashuv yoshlar siyosatiga tatbiq etilganda, yoshlar bilan ishlashda ularni faqat tadbir ishtirokchisi yoki loyiha foydalanuvchisi sifatida emas, balki loyihani ishlab chiqish va boshqarish subyekti sifatida ko'rish zarurligini ko'rsatadi.

R. Hart[5]ning bolalar va yoshlar ishtiroki haqidagi nazariyasi ishtirokning turli darajalarini farqlash orqali yoshlarni nominal jalb etish va mazmunli jalb etish o'rtasidagi tafovutni ochib beradi. Bu fikr yoshlar siyosatida ayniqsa muhimdir, chunki ko'p hollarda yoshlar tadbirlarga jalb qilinadi, biroq ularning real qaror qabul qilish jarayoniga ta'siri cheklangan bo'lishi mumkin. Shuning uchun ishtirokli boshqaruvning pedagogik mazmuni yoshlarning faqat qatnashishini emas, balki fikr bildirish, muammo qo'yish, yechim taklif qilish va natijani baholash imkoniyatiga ega bo'lishini taqozo etadi.

P. Freire[6] ta'limni shaxsni ozod etuvchi, uning tanqidiy tafakkurini shakllantiruvchi va ijtimoiy faollikka undovchi jarayon sifatida talqin qiladi. Bu yondashuv ishtirokli boshqaruvning pedagogik asoslarini tushinishda muhim metodologik tayanch bo'la oladi. Chunki yoshlar siyosatida ishtirokli model faqat tashkiliy boshqaruv shakli emas, balki yoshlarni o'z hayotiy muammolarini anglashga, ularni ijtimoiy muhokama qilishga va amaliy yechimlar ishlab chiqishga o'rgatuvchi tarbiyaviy jarayondir. J. Dewey[8]ning tajribaga asoslangan ta'lim haqidagi qarashlari ham bu masalaga yaqin turadi. Uning fikricha, ta'lim real hayotiy tajriba, hamkorlik va faoliyat orqali samarali bo'ladi. Demak, yoshlar siyosatidagi ijtimoiy loyihalar yoshlar uchun nafaqat yordam olish maydoni, balki o'rganish, sinovdan o'tish va ijtimoiy tajriba orttirish maktabi sifatida qaralishi lozim.

Ochiq boshqaruv va fuqarolar ishtiroki haqidagi zamonaviy tadqiqotlarda davlat institutlariga ishonchni oshirish uchun fuqarolarning ovozini eshitish va unga javob qaytarish muhim ekani qayd etiladi. OECD[7] ma'lumotlariga ko'ra, odamlar davlat qarorlariga ta'sir ko'rsatish imkoniyatini his qilganda, ularning davlat institutlariga ishonchi kuchayadi. Bu xulosa yoshlar siyosatiga ham bevosita taalluqlidir, chunki yoshlar o'z fikri va tashabbusi real natijaga olib kelishini ko'rsa, davlat va jamiyatga nisbatan daxldorlik hissi ortadi.

Tadqiqotda yoshlar siyosatini amalga oshirishda ishtirokli boshqaruv modellarining ijtimoiy-pedagogik ahamiyatini ochib berish uchun nazariy-tahliliy, qiyosiy, tizimli va pedagogik talqin metodlaridan foydalanildi. Nazariy-tahliliy yondashuv orqali yoshlar ishtiroki, fuqarolik faolligi, ijtimoiy loyiha, boshqaruv modeli va pedagogik mexanizm tushunchalari o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqildi. Qiyosiy yondashuv yordamida xalqaro tajribadagi ishtirokli boshqaruv konsepsiyalari va O'zbekiston yoshlar siyosatining institutsional asoslari o'rtasidagi umumiy hamda farqli jihatlar aniqlashtirildi. Tizimli yondashuv esa yoshlar siyosatini davlat organlari, ta'lim muassasalari, mahalla, oila, nodavlat tashkilotlar va raqamli platformalar o'zaro aloqadorligida tahlil qilish imkonini berdi.

Metodologik nuqtayi nazardan, maqolada ishtirokli boshqaruv yoshlarning ijtimoiy faolligini rivojlantiruvchi pedagogik jarayon sifatida talqin qilindi. Bu jarayonda boshqaruv, tarbiya, muloqot, motivatsiya, hamkorlik va refleksiya bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'ladi. Ishtirokli modelning asosiy mezoni yoshlarning qarorlar qabul qilishdagi real ta'siri, loyiha jarayonidagi faol subyektligi va ijtimoiy natijalarga nisbatan mas'uliyat hissi bilan belgilanadi.

Shu bois tadqiqotda yoshlar siyosati faqat me'yoriy-huquqiy yoki tashkiliy hodisa sifatida emas, balki yoshlarning ijtimoiy kamolotiga xizmat qiluvchi pedagogik tizim sifatida o'rganildi.

Ishtirokli boshqaruv modelining yoshlar siyosatidagi eng muhim jihati shundaki, u yoshlarning ehtiyojlari, qiziqishlari va muammolarini bevosita ularning o'zlari ishtirokida aniqlashga imkon beradi. An'anaviy boshqaruvda muammo ko'pincha mutasaddi tashkilotlar tomonidan belgilanadi va unga mos chora-tadbirlar ishlab chiqiladi. Ishtirokli yondashuvda esa yoshlar o'z tajribasiga tayangan holda muammoni ifodalaydi, uning sabablarini muhokama qiladi va yechim variantlarini ishlab chiqishda qatnashadi. Bunday jarayon ijtimoiy-pedagogik nuqtayi nazardan muhimdir, chunki yoshlar unda muammo egasi, fikr bildiruvchi, hamkor va mas'ul ijrochi sifatida shakllanadi.

Yoshlar siyosatini amalga oshirishda ishtirokli boshqaruv ta'lim muassasalari orqali samarali rivojlantirilishi mumkin. Maktab, kollej, texnikum va oliy ta'lim muassasalari yoshlarning ijtimoiy faolligi shakllanadigan asosiy tarbiyaviy maydon hisoblanadi. Agar ta'lim jarayonida talabalar faqat bilim oluvchi sifatida emas, balki ta'lim muhitini yaxshilash, jamoat ishlarini tashkil etish, volontyorlik loyihalarini amalga oshirish, ilmiy va ijodiy tashabbuslarni ilgari surishda faol ishtirok etsa, ularda fuqarolik pozitsiyasi kuchayadi. Bunday sharoitda yoshlar ijtimoiy loyiha tuzish, loyiha maqsadini belgilash, resurslarni rejalashtirish, hamkorlar bilan muloqot qilish, natijani baholash kabi amaliy kompetensiyalarni egallaydi.

Mahalla instituti ham ishtirokli boshqaruvning muhim ijtimoiy-pedagogik maydoni hisoblanadi. Mahalla yoshlarning kundalik hayoti, oilaviy muhiti, ijtimoiy munosabatlari va bo'sh vaqtini tashkil etish bilan bevosita bog'liq. Yoshlar siyosati mahalla darajasida amalga oshirilganda, yoshlarning real ehtiyojlarini aniqlash imkoniyati kuchayadi. Masalan, hududdagi yoshlarning bandligi, kasbga yo'naltirilishi, sport va madaniyatga qiziqishi, ijtimoiy himoyaga muhtojligi yoki tadbirkorlik tashabbuslari mahalla bilan hamkorlikda aniqroq o'rganiladi. Agar bu jarayonda yoshlarning o'zlari tashabbuskor guruhlar, yoshlar yetakchilari, volontyor jamoalar yoki maslahat kengashlari orqali qatnashsa, mahalla faqat nazorat qiluvchi tuzilma emas, balki yoshlarni tarbiyalovchi va qo'llab-quvvatlovchi hamkorlik muhitiga aylanadi.

Ishtirokli boshqaruv modeli yoshlarning liderlik salohiyatini rivojlantirishda ham katta ahamiyatga ega. Liderlik faqat rahbarlik lavozimini egallash emas, balki muammoni ko'ra bilish, boshqalarni maqsad atrofida birlashtirish, javobgarlikni o'z zimmasiga olish va natijaga erishish qobiliyatidir. Ijtimoiy loyihalarda qatnashgan yoshlar tabiiy ravishda kommunikatsiya, muzokara, jamoa bilan ishlash, nizolarni hal etish, vaqtni boshqarish va natijani taqdim etish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu ko'nikmalar keyinchalik ularning kasbiy faoliyatida, jamoatchilik ishlarida va shaxsiy hayotida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Raqamli platformalar ishtirokli boshqaruvni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Yoshlar bugun axborotni asosan raqamli muhit orqali oladi, fikr bildiradi, ijtimoiy guruhlariga birlashadi va tashabbuslarni ilgari suradi. Shu sababli yoshlar siyosatida raqamli maslahatlashuvlar, onlayn so'rovlar, elektron murojaatlar, loyiha tanlovlari, ochiq ovoz berish tizimlari va ijtimoiy tarmoqlardagi muhokamalar muhim vositaga aylanmoqda. O'zbekistonda yoshlar portalini tashkil etish va unda yoshlar siyosatini baholash milliy indeksleri hamda yoshlarga oid qonunchilik bazasini shakllantirish vazifasi belgilanganligi ham raqamli ishtirok mexanizmlarining ahamiyatini ko'rsatadi.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, ishtirokli boshqaruv modelining pedagogik samaradorligi uch asosiy natijada namoyon bo'ladi. Birinchidan, yoshlar o'z fikri va tashabbusi qadrlanishini his qiladi, bu esa ularning ijtimoiy motivatsiyasini kuchaytiradi. Ikkinchidan, yoshlar real ijtimoiy muammolarni hal qilish jarayonida amaliy tajriba orttiradi, bu esa ularning hayotiy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Uchinchidan, yoshlar jamiyat va davlat institutlari bilan hamkorlik qilish madaniyatini egallaydi, bu esa fuqarolik mas'uliyati va ijtimoiy ishonchning mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Yoshlar siyosatini amalga oshirishda ishtirokli boshqaruv modellarini joriy etish bir qator ijtimoiy va pedagogik shart-sharoitlarni talab qiladi. Eng avvalo, yoshlarning fikrini tinglash madaniyati shakllanishi lozim. Ba'zi hollarda yoshlar bilan ishlash tadbirlari ko'proq rasmiy hisobot, qatnashchilar soni yoki qisqa muddatli natijalar bilan baholanadi. Biroq ishtirokli boshqaruvda asosiy mezon tadbirlar soni emas, balki yoshlarning qaror qabul qilishdagi real ta'siri, ularning tashabbuslari amaliyotga tatbiq etilishi va natijalar bo'yicha fikr-mulohazalarining hisobga olinishi bo'lishi kerak.

Ikkinchi muhim masala yoshlarning ishtirokini teng va inklyuziv tashkil etishdir. Ishtirokli boshqaruv faqat faol, ilg'or yoki yetakchi yoshlar bilan ishlashdan iborat bo'lib qolmasligi kerak. Ijtimoiy himoyaga muhtoj, chekka hududlarda yashovchi, nogironligi bo'lgan, band bo'lmagan yoki o'z fikrini erkin bildirishga qiynaladigan yoshlarning ham ovozi eshitilishi zarur. Aks holda ishtirokli model faqat tashqi ko'rinishda demokratik bo'lib, amalda cheklangan guruh manfaatlarini ifodalashi mumkin. Shuning uchun pedagogik jarayonda har bir yoshning imkoniyatini ochish, unga qulay muloqot muhiti yaratish va ishtirok shakllarini diversifikatsiya qilish muhimdir.

Uchinchi masala ishtirokli boshqaruvni loyiha madaniyati bilan bog'lashdir. Yoshlar siyosatida ko'plab tashabbuslar mavjud bo'lishi mumkin, biroq ular aniq maqsad, resurs, muddat, mas'ul ijrochi, monitoring va baholash mexanizmsiz barqaror natija bermaydi. Shu sababli yoshlar ijtimoiy loyihalarini boshqarishda pedagogik maslahat, mentorlik, trening, loyiha laboratoriyalari va amaliy seminarlar tizimi zarur. Bunday yondashuv yoshlarni nafaqat g'oya bildirishga, balki g'oyani amaliy natijaga aylantirishga o'rgatadi.

To'rtinchi masala davlat organlari va yoshlar o'rtasidagi teskari aloqa mexanizmini kuchaytirishdir. Yoshlar taklif bildirganidan keyin uning taqdiri, qabul qilingan yoki rad etilgan sabablari, amalga oshirish bosqichlari haqida ochiq ma'lumotga ega bo'lishi kerak. Teskari aloqa bo'lmasa, ishtirok formal tus oladi va yoshlarning ishonchi pasayadi. Aksincha, takliflarga javob berish, ularni muhokama qilish, amalga oshirilgan tashabbuslarni e'tirof etish yoshlarning ijtimoiy faolligini oshiradi. OECDning ochiq boshqaruvga oid yondashuvlarida ham fuqarolarning ovozini eshitish bilan birga, unga javob qaytarish davlatga ishonchni mustahkamlovchi omil sifatida ta'kidlanadi.

Pedagogik jihatdan ishtirokli boshqaruv yoshlarni "tayyor ko'rsatmalar ijrochisi"dan "ijtimoiy jarayon muallifi"ga aylantiradi. Bu o'zgarish yoshlarning shaxsiy rivojlanishi uchun nihoyatda muhimdir. Chunki shaxs o'z fikrini bildirish, tanlov qilish, mas'uliyatni his qilish va natijani baholash imkoniyatiga ega bo'lganida, unda mustaqil tafakkur va fuqarolik pozitsiyasi shakllanadi. Shu bois yoshlar siyosatida ishtirokli boshqaruv faqat boshqaruv samaradorligini oshiruvchi mexanizm emas, balki tarbiyaviy, rivojlantiruvchi va ijtimoiylashtiruvchi pedagogik texnologiya sifatida baholanishi lozim.

Yoshlar siyosatini amalga oshirishda ishtirokli boshqaruv modellarining ijtimoiy-pedagogik ahamiyati yoshlarni jamiyat hayotining faol subyekti sifatida shakllantirishida namoyon bo'ladi. Bunday model yoshlarning fikrini eshitish, tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy loyihalarni birgalikda rejalashtirish va natijalarni hamkorlikda baholashga asoslanadi. Ishtirokli boshqaruv yoshlar siyosatini rasmiy tadbirlar majmuasidan hayotiy ehtiyojlarga mos, ochiq, moslashuvchan va samarali ijtimoiy-pedagogik tizimga aylantiradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ishtirokli boshqaruv yoshlarning fuqarolik mas'uliyati, liderlik salohiyati, kommunikativ madaniyati, tanqidiy tafakkuri va ijtimoiy loyihalash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ta'lim muassasalari, mahalla, yoshlar tashkilotlari, nodavlat notijorat tashkilotlari va raqamli platformalar ushbu modelning muhim institutsional asoslari hisoblanadi. Yoshlarning real ishtirokini ta'minlash uchun ularning takliflarini eshitish, tashabbuslarini amaliy qo'llab-quvvatlash, loyiha madaniyatini rivojlantirish, inklyuziv ishtirok muhitini yaratish va teskari aloqa mexanizmlarini mustahkamlash zarur. Shu asosda yoshlar

siyosati nafaqat davlat tomonidan amalga oshiriladigan chora-tadbirlar tizimi, balki yoshlar, jamiyat va davlat o'rtasidagi mas'uliyatli hamkorlik maktabi sifatida rivojlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. 2016-yil 14-sentabr, O'RQ-406-son. — URL: <https://lex.uz/docs/-3026246>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini tubdan isloh qilish va yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni. 2020-yil 30-iyun, PF-6017-son. — URL: <https://lex.uz/docs/-4880189>
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi Qarori. 2020-yil 11-sentabr, 550-son. — URL: <https://lex.uz/docs/-4993790>
4. Arnstein S. R. A Ladder of Citizen Participation // Journal of the American Institute of Planners. — 1969. — Vol. 35, № 4. — P. 216–224.
5. Hart R. A. Children's Participation: From Tokenism to Citizenship. — Florence: UNICEF International Child Development Centre, 1992. — 41 p.
6. Shier H. Pathways to Participation: Openings, Opportunities and Obligations // Children & Society. — 2001. — Vol. 15, № 2. — P. 107–117.
7. Freire P. Pedagogy of the Oppressed. — New York: Continuum, 2000. — 183 p.
8. Dewey J. Democracy and Education. — New York: Macmillan, 1916. — 434 p.